

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Н А К А З

17 серпня

2016 року

м. Чернігів

№ 311

Про проведення обласного туру
Всеукраїнської краєзнавчої
експедиції учнівської молоді
«Моя Батьківщина – Україна»

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 04.02.2013 № 81, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.02.2013 за № 287/22819 «Про затвердження Положення про Всеукраїнську краєзнавчу експедицію учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна», п. 153 наказу Міністерства освіти і науки України від 25.12.2015 № 1360 «Про затвердження Плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2016 рік (за основними напрямками позашкільної освіти) та Плану семінарів-практикумів для педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів на 2016 рік», наказу Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді від 26.03.2013 № 31-А «Про затвердження критеріїв оцінки краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна», наказу Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації від 29.09.2015 № 280 «Про затвердження Плану заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді у закладах освіти області», з метою вдосконалення змісту і засобів краєзнавчо-дослідницької та патріотично-виховної роботи в навчальних закладах, збереження історичної, духовної та культурної спадщини рідного краю, формування у підростаючого покоління поваги до кращих традицій українського народу

НАКАЗУЮ:

1. Провести у листопаді – грудні 2016 року обласний тур Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» (далі - експедиція «Моя Батьківщина – Україна»).

2. Затвердити Положення про обласний тур експедиції «Моя Батьківщина – Україна», критерії оцінки краєзнавчо-дослідницьких робіт та склад членів суддівської колегії конкурсу (додаються).

3. Позашкільному навчальному закладу «Центр дитячого та юнацького туризму і екскурсій» (в.о. директора Курганський В.О.):

3.1 Здійснити організаційно-методичне забезпечення, проведення та фінансування обласного туру експедиції «Моя Батьківщина – Україна».

3.2 Забезпечити участь переможців обласного туру у Всеукраїнському турі експедиції «Моя Батьківщина – Україна».

4. Начальникам відділів освіти райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, управлінь освіти міських рад, директору навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Чернігівській області (Гріненко В.В.):

4.1 Довести до відома директорів навчальних закладів Положення про обласний тур експедиції «Моя Батьківщина – Україна» та критерії оцінки конкурсних робіт.

4.2 Сприяти проведенню районного (міського) туру експедиції «Моя Батьківщина – Україна», відповідно до Положення.

4.3 Забезпечити участь переможців в обласному турі експедиції «Моя Батьківщина – Україна».

4.4 Матеріали на обласний тур експедиції «Моя Батьківщина – Україна» надсилати на адресу позашкільного навчального закладу «Центр дитячого та юнацького туризму і екскурсій» у термін до **15 листопада 2016 року**.

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

В.о. начальника Управління

О.Ю. Соронович

ПОЛОЖЕННЯ
про обласний тур Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді
«Моя Батьківщина – Україна» у 2016 році

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає порядок організації та проведення обласного туру Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» (далі – експедиція «Моя Батьківщина – Україна»).

1.2. Експедиція «Моя Батьківщина – Україна» проводиться з метою вдосконалення змісту і форм виховної роботи, враховуючи кращі традиції українського народу, формування гармонійно розвиненої особистості шляхом залучення молоді до активної діяльності з вивчення історичної та культурної спадщини держави, природного різноманіття рідного краю, ознайомлення з об'єктами заповідного фонду України.

1.3. Основні завдання експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- виховання в учнівській молоді почуття патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, духовних і культурних цінностей українського народу;
- формування активної громадянської позиції щодо збереження об'єктів матеріальної культури та природи;
- залучення до активної діяльності з вивчення історії рідного краю та природного довкілля, географічних, етнографічних, історичних об'єктів, а також до науково – дослідницької роботи;
- створення умов для оволодіння практичними навичками пошукової роботи, розширення напрямків краєзнавчих досліджень;
- допомога у професійному самовизначенні учнів відповідно до їх інтересів та здібностей;
- просвітницька діяльність.

1.4. Загальне керівництво обласним туром експедиції «Моя Батьківщина - Україна» здійснює Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації.

1.5. Організаційно – методичне забезпечення проведення обласного туру експедиції «Моя Батьківщина – Україна» покладається на позашкільний навчальний заклад «Центр дитячого та юнацького туризму і екскурсій».

II. Термін проведення експедиції «Моя Батьківщина – Україна»

2.1. Експедиція «Моя Батьківщина – Україна» є довгостроковою. Відтак щорічно оголошується новий етап експедиції, що проходить в три тури.

I (районний, міський) – липень - жовтень поточного року;

II (обласного) – листопад – грудень поточного року;

III (Всеукраїнського) - грудень поточного року – лютий наступного року.

2.2. Для участі в обласному турі експедиції «Моя Батьківщина – Україна» необхідно надіслати конкурсні роботи переможців I туру на адресу позашкільного навчального закладу «Центр дитячого та юнацького туризму і екскурсій» (14008, м. Чернігів, вул. Нахімова, 3, довідки за телефонами (0462) 64-31-17, 64-31-81) до **15 листопада 2016 року**.

2.3. Краєзнавчо-дослідницькі роботи, які стали переможцями II (обласного) туру, направляються в Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді для участі у III (Всеукраїнському) турі конкурсу до **25 грудня** поточного року.

Роботи, які надсилаються на Всеукраїнський тур експедиції «Моя Батьківщина – Україна», не повертаються і зберігаються в Українському державному центрі туризму і краєзнавства учнівської молоді. Після закінчення конкурсу і підведення підсумків, за бажанням, можна надати копію роботи, а оригінал повернути учаснику.

2.4. До консультативної роботи з учасниками експедиції «Моя Батьківщина – Україна» можуть залучатися члени краєзнавчих спілок, географічних товариств, Ради Організації ветеранів, Федерації спортивного туризму, Спілки геологів, фахівці інших зацікавлених установ та організацій.

III. Учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»

3.1. До участі в експедиції «Моя Батьківщина – Україна» запрошуються учні загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів, вихованці позашкільних навчальних закладів, дитячих громадських об'єднань і організацій, клубів за місцем проживання та окремі особи відповідного віку (далі – учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»).

3.2. Учасниками II (обласного) туру експедиції «Моя Батьківщина – Україна» стають переможці I (районного) туру (не більше двох робіт з кожної номінації).

IV. Умови участі в експедиції «Моя Батьківщина – Україна»

4.1. Учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна» проводять краєзнавчу, пошукову, науково – дослідницьку роботу, збирають емпіричні дані, фактичний матеріал, статистичну інформацію під час походів, експедицій, екскурсій, тематичних змін в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, роботи в бібліотеках та архівах.

4.2. Експедиція «Моя Батьківщина – Україна» проводиться за такими напрямками:

- «Духовна спадщина мого народу»;
- «Козацькому роду нема переводу»;
- «Із батьківської криниці»;
- «З попелу забуття»;
- «Геологічними стежками України»;
- «Географія рідного краю».

4.3. Зміст напрямів експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

4.3.1. «Духовна спадщина мого народу»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- досліджують особливості розвитку літератури, образотворчого мистецтва, музики, архітектури, кіномистецтва, культурних традицій, пов'язаних з піснями, танцями, усною народною поетичною творчістю, театральними діями тощо;
- вивчають історію розвитку культури й мистецтва регіону;
- здійснюють дослідження духовних джерел українського народу (історія релігії, різноманіття вірувань в Україні, роль релігійних конфесій у державотворчих процесах нашого народу);
- вивчають взаємовідносини людини та суспільства, людини та церкви, роль і місце відбудованих, відроджених соборів і монастирів, новозбудованих церков та каплиць у відродженні вікових моральних цінностей українців;
- вивчають історико-культурні джерела шляхом дослідження археологічних пам'яток;
- проводять зустрічі з діячами культури та мистецтва, конференції, фестивалі, виставки, конкурси, свята, на яких учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна» представляють громаді напрацьоване.

Пошуково-дослідницька робота спрямовується на збір матеріалів про видатних діячів культури та мистецтва регіону (їх творчий шлях, головні здобутки, вплив на розвиток культури регіону та держави в цілому), а також дослідження долі земляків, які трудовими та ратними подвигами, науковими здобутками прославили рідний край та Україну.

4.3.2. «Козацькому роду нема переводу»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- здійснюють дослідження періоду козацької доби (перші козацькі поселення та укріплення, пам'ятні дати в історії козаччини, боротьба з іноземними поневолювачами, утворення козацької республіки, видатні особистості цього періоду);

- вивчають побут і традиції козацтва (козаки в повсякденному житті та в походах, їх зброя та військове спорядження, укріплення), відображення козацької доби в народній творчості (пісні, думи, легенди, приказки, прислів'я тощо), історію бойового гопака;
- проводять зустрічі з представниками козацьких організацій;
- беруть участь у спільних просвітницьких заходах, походах козацькими шляхами.

4.3.3. «Із батьківської криниці»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- вивчають родинні традиції і свята, обряди, побутову культуру, народні ремесла, народну творчість, народну медицину, народні ігри та забави;
- проводять дослідження щодо виникнення давніх музичних інструментів, історії садово-паркового мистецтва та природокористування.

Робота може бути спрямована на вивчення діалектів рідного краю, створення етнографічних словників, запис легенд, дум тощо, вивчення місцевої літературної спадщини, пропагування народної творчості (зокрема народних обрядових і фольклорних свят свого краю), створення дитячих, юнацьких і сімейних фольклорних колективів.

4.3.4. «З попелу забуття»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- здійснюють дослідження сторінок історії України періоду Другої світової війни та інших військових конфліктів ХХ – початку ХХІ сторіччя, зокрема війни в Афганістані та АТО на сході України, знакових подій, пов'язаних з прагненням народу України до волі та незалежності, збирають та опрацьовують свідчення їх учасників та очевидців;
- розшукують маловідомі та невідомі факти історії, місця боїв, імена їх учасників, місце знаходження поховань людей, які загинули за рідну землю;
- вивчають документальні свідчення, впорядковують садиби ветеранів війни і праці, учасників визвольного руху, репресованих, вдів, в'язнів концтаборів, доглядають могили патріотів України, допомагають сім'ям загиблих в АТО воїнів, беруть участь у волонтерському русі.

Учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна» досліджують історико-публіцистичну та художньо-літературну спадщину з зазначеної теми, брати участь у створенні книг пам'яті свого села, міста, району, поповнювати експозиції шкільних музеїв, музейних кімнат зібраними матеріалами.

4.3.5. «Геологічними стежками України»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- здійснюють дослідження певної місцевості за темами: природні геологічні пам'ятки регіону, родовища корисних копалин, кар'єри будівельних матеріалів, нафтові та газові родовища, гірські породи, що використовуються в будівництві та оздобленні пам'ятників, небезпечні геологічні процеси в умовах техногенезу, водні ресурси та їх використання в області, районі, населеному пункті, сучасні геоморфологічні процеси на території області, району, населеного пункту. Допускається й інша тематика для дослідження, обрана самостійно;

- збирають колекції мінералів, гірських порід, палеонтологічних решток.

У пошуковій і науково-дослідницькій роботі відображається зв'язок геології з природничими та історичними науками (зокрема геології з географією – ландшафтознавством, кліматологією, гідрологією, гляціологією, океанографією у пізнанні різних геологічних процесів, які відбуваються на поверхні Землі), використання новітніх досягнень і методів фундаментальних наук (математика, фізика, хімія, біологія).

4.3.6. «Географія рідного краю»

За цим напрямом учасники експедиції «Моя Батьківщина – Україна»:

- вивчають природу рідного краю;
- виявляють, обліковують пам'ятки природи;
- досліджують природні ресурси, унікальні ландшафти певного регіону України;
- досліджують природне середовище з урахуванням антропогенних змін, окреслюючи проблеми раціонального природокористування і охорони природи;
- описують територіальні особливості розміщення промислового виробництва, сільського господарства, населення, транспорту тощо.

V. Вимоги до оформлення краєзнавчо-дослідницьких робіт

5.1. На конкурс краєзнавчо-дослідницьких робіт можуть бути подані роботи, виконані колективно (пошуковою групою, експедиційним загonom, вихованцями гуртка) або індивідуально.

5.2 Мова виконання краєзнавчо-дослідницьких робіт визначається Конституцією України, Законом України «Про засади державної мовної політики».

5.3. Конкурсні роботи подаються в друкованому та електронному вигляді (електронний носій обов'язково повинен бути підписаний) (документ Microsoft Word, шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,5 у форматі RTF) обсягом до 20 друкованих сторінок. У додатку до роботи (обсягом до 10 сторінок)

розміщуються фото (сканування) розміром не менше ніж 10 x15 см, які відображають пошукову діяльність учнів під час підготовки роботи, копії документів, давніх світлин або інших історичних матеріалів, схеми, картографічний матеріал з обов'язковим посиланням на них у тексті, а також власні малюнки та вироби, відеоматеріали тощо.

На титульній сторінці зазначаються: назва адміністративно-територіальної одиниці, повне найменування навчального закладу (в чіткій відповідності до статуту) та його підпорядкованість, назва експедиції, назва напряму, за яким працювала творча група, назва краєзнавчо-дослідницької роботи, рік написання.

На другій сторінці повідомляються прізвище, ім'я, по батькові автора краєзнавчо-дослідницької роботи або кожного з членів авторської групи, із зазначенням навчального закладу, класу, року народження, домашньої адреси та назви авторського колективу (якщо вона існує).

Прізвище, (повні) ім'я, по батькові керівника або керівників пошукової групи, наукових консультантів (у разі їх наявності), місце роботи, посада та номер контактного телефону.

5.4. Список інформаційних джерел, які були використані під час підготовки конкурсної роботи, оформлений у відповідності до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 з посиланнями на них у тексті.

VI. Підведення підсумків та нагородження переможців

6.1. З метою забезпечення об'єктивності оцінки результатів конкурсу краєзнавчо – дослідницьких робіт створюються суддівські колегії. Склад суддівської колегії затверджують:

I туру – відділи освіти райдержадміністрацій, органи місцевого самоврядування, управління освіти міських рад;

II туру – Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації;

6.2. Журі розглядає надані матеріали і визначає переможців.

6.3. До складу суддівської колегії входять досвідчені педагоги, науково - педагогічні працівники, а також представники музейних установ та громадських організацій (за згодою).

6.4. Очолює суддівську колегію головний суддя.

Функції головного судді:

- керує роботою суддів;
- проводить засідання суддівської колегії;
- бере участь у визначенні переможців;
- затверджує підсумковий протокол.

6.5. Краєзнавчо - дослідницькі роботи, що надійшли на I та II тур експедиції «Моя батьківщина – Україна», оцінюються методом експертної оцінки.

6.6. На підставі висновків суддівської колегії роботи, які набрали найбільшу кількість балів, визнаються переможцями конкурсу.

6.7. За підсумками II туру експедиції «Моя Батьківщина – Україна» автори робіт, які стали переможцями, нагороджуються дипломами Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації. Автори робіт, які стали лауреатами нагороджуються грамотами позашкільного навчального закладу «Центр дитячого та юнацького туризму і екскурсій». Переможці III (Всеукраїнського) туру нагороджуються грамотами Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді та можуть бути запрошені до Центрального табору туристського активу учнів (Закарпатська обл.) для участі у тематичних змаганнях.

6.8. Завершується річна робота учасників експедиції «Моя Батьківщина – Україна» проведенням підсумкових районних, міських, обласних краєзнавчих конференцій, зльотів, виставок тощо.

VII. Фінансування

7. Витрати на нагородження переможців та лауреатів обласного туру експедиції «Моя Батьківщина - Україна» здійснюються за рахунок бюджетних коштів позашкільного навчального закладу «Центр дитячого та юнацького туризму і екскурсій» та коштів, не заборонених чинним законодавством України.

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Управління освіти і науки
облдержадміністрації
17.08.2016 № 311

Критерії
оцінки краєзнавчо-дослідницьких робіт
Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді
«Моя Батьківщина – Україна» у 2016 році

№ з/п	Критерії оцінки	Максимальний бал
1.	Відповідність роботи щодо вимог оформлення (4 б).	
1.1.	Назва району, населеного пункту, навчального закладу	1 б.
1.2.	Назва напрямку	1 б.
1.3.	Назва роботи	1 б.
1.4.	Дані про виконавців	1 б.
2.	Вимоги до тексту роботи (8 б.)	
2.1.	Обсяг до 20 друкованих сторінок (шрифт Times New Roman – 14 pt, інтервал – 1,5)	5 б.
2.2.	Наявність даної роботи на електронному носії	3 б.
3.	Експедиційний пошук (25 б.)	
3.1.	Розкриття мети і завдань краєзнавчої та дослідницької роботи	10 б.
3.2.	Системний виклад фактологічного матеріалу, його обсяг, глибина	15 б.
4.	Пізнавальне та суспільне значення краєзнавчої та дослідницької роботи (актуалізація знань про об'єкт дослідження, виховний аспект дослідження)	15 б.
5.	Практична значущість краєзнавчої та дослідницької роботи у суспільному житті, використанні у навчально-виховному процесі тощо	15 б.
6.	Доступність, послідовність та стиль викладу	7 б.
7.	Додатковий матеріал (13 б.)	
7.1.	Об'єм до 10 сторінок (фотографії, фотокопії, вироби)	5 б.
7.2.	Якість ілюстративного матеріалу, його відповідність змісту роботи	3 б.
7.3.	Унікальність матеріалів	5 б.
8.	Якість оформлення роботи (8 б.)	
8.1.	Грамотність	4 б.
8.2.	Охайність	4 б.
9.	Використання літературних та архівних джерел	5 б.
	УСЬОГО	100 балів

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Управління освіти і науки
облдержадміністрації
17.08.2016 № 311

С К Л А Д

членів суддівської колегії обласного туру Всеукраїнської краєзнавчої
експедиції учнівської молоді «Моя батьківщина – Україна»

Матвійчук Тетяна - *голова* суддівської колегії, методист
Віталіївна позашкільного навчального закладу «Центр
дитячого та юнацького туризму і екскурсій»

Члени суддівської колегії:

Ушак Світлана Григорівна - заступник директора з навчально-методичної
роботи позашкільного навчального закладу
«Центр дитячого та юнацького туризму і
екскурсій»;

Дорошенко Олена Іллівна - методист позашкільного навчального закладу
«Центр дитячого та юнацького туризму і
екскурсій»;

Кравчук Вікторія - методист позашкільного навчального закладу
Вікторівна «Центр дитячого та юнацького туризму і
екскурсій»;

Гаврилова Оксана - керівник гуртків позашкільного навчального
Миколаївна закладу «Центр дитячого та юнацького туризму і
екскурсій»;

Кузьменко Оксана - завідувач відділу організаційно-масового
Михайлівна позашкільного навчального закладу «Центр
дитячого та юнацького туризму і екскурсій».